

<http://www.edicions.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2024/documentos/1954.pdf>

Dialectologia. Special issue, 12 (2024), 273-307.

DOI: 10.1344/Dialectologia2024.2024.9

Gabriela MÚCSKOVÁ

Ľudovít Štúr Institute of Linguistics, Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovakia

gabriela.mucskova@juls.savba.sk

ORCID: 0009-0001-9845-9594

SLOVAK DIALECT CLASSIFICATIONS1

Language-code: ISO 639-1 sk, ISO 639-2 slo (B) slk (T)

Abstract

This paper presents a historical overview of the classification of Slovak dialects. In individual chapters it describes classification by Alois Vojtěch Šembera (1864), Václav Vážný (1934), Jozef Štolc and coworkers (1968a, 1968b), and Rudolf Krajčovič (1988). All classifications are to some extent similar in defining dialect divisions, in the methods of traditional dialectology, and the features-based and isoglottic framework. The differences are in the theoretical argumentation of the classification. Sometimes they are based on a comparative approach considering relations with other Slavic languages, the standard variety or some prestigious dialect. In other cases, the main criterion is an etymological (or genetic) aspect. A common element in all classifications is the reflection of the historical division of the territory into administrative districts – counties within the Old Hungary, which undoubtedly contributed to the dialect diversity of Slovak. Their boundaries largely coincide with defined dialect boundaries. The situation in Slovakia is a typical example of a dialect continuum, so any areal classification is to a large extent a generalizing construct.

Keywords: dialect classification, isoglottic dialectology, comparative aspect, genetic aspect, Slovak

CLASSIFICACIONS DIALECTALS DE L'ESLOVAC

Resum

Aquest article ofereix una visió històrica de la classificació dels dialectes eslovacs. En apartats individuals descriu la classificació d'Alois Vojtěch Šembera (1864), Václav Vážný (1934), Jozef Štolc i col·laboradors (1968a, 1968b) i Rudolf Krajčovič (1988). Totes les classificacions són fins a cert punt similars a l'hora de definir les divisions dialectals, en els mètodes de la dialectologia tradicional, en els trets i en el marc isoglòtic. Les diferències es troben en l'argumentació teòrica de la classificació. De vegades es basen en un enfocament comparatiu tot considerant les relacions amb altres llengües eslaves, la varietat estàndard o algun dialecte de prestigi. En altres casos, el criteri principal és un aspecte etimològic (o genètic). Un element comú en totes les classificacions és el reflex de la divisió històrica del territori en districtes administratius, comtats dins de l'Antiga Hongria, que sens dubte van contribuir a la diversitat dialectal de l'eslovac. Els seus límits coincideixen en gran mesura amb els límits

dialectals definites. La situació a Eslovàquia és un exemple típic d'un contínuum dialectal, de manera que qualsevol classificació d'àrea és en gran mesura un constructe generalitzador.

Paraules clau: classificació dialectal, dialectologia isoglòtica, aspecte comparatiu, aspecte genètic, eslovac

KLASIFIKÁCIA SLOVENSKÝCH DIALEKTOV

Abstrakt

Príspevok predstavuje historický prehľad klasifikácie slovenských nárečí. V samostatných kapitolách približuje klasifikáciu Aloisa Vojtěcha Šemberu (1864), Václava Vážného (1934), Jozefa Štolca a kol. (1968a, 1968b) a Rudolfa Krajčoviča (1988). Všetky klasifikácie sú si do istej miery podobné vo vymedzovaní nárečového členenia, v metódach tradičnej dialektológie a v kritériách založených na jazykových javoch a identifikovaných izoglosách. Rozdiely sú v teoretickej argumentácii tohto členenia. Niekedy sú založené na komparatívnom prístupe zohľadňujúcom iné slovanské jazyky, spisovnú varietu alebo niektorý prestížny dialekt. V iných prípadoch je hlavným kritériom etymologický (alebo genetický) aspekt. Spoločným prvkom všetkých klasifikácií je reflexia historického členenia územia na administratívne celky – župy v starom Uhorsku, ktoré nepochybne prispelo k nárečovej rozmanitosti slovenčiny. Ich hranice sa do značnej miery zhodujú s definovanými nárečovými hranicami. Situácia Slovenska je typickým príkladom nárečového kontinua, preto je každé nárečové areálové členenie do značnej miery zovšeobecňujúcim konštruktom.

Kľúčové slová: nárečová klasifikácia, izoglosná dialektológia, komparatívny aspekt, genetický aspekt, slovenčina